

Örömmel, s mások örömére

A szegedi nyár menyaszsonya, a szőlőkút még most októberben is ott fénylik, ragyog a múzeum előtt. S bár a „völgény” össze öregedett azóta, még mindig sokan vannak a menyaszszonynézők, a fehérfátylas víz csodálói.

Kései turisták; idejüket mulató, napot áhító szegediek; szerelmespárok; boton támaszkodó nyugdíjasok, hol a könyvükbe, hol a lányok lábára pillantgató diákok ülnek szembe a felsugárzó vízzel. Több ismerősöm szebbnek tartja a Margitszigetnél, s talán — nekem magamnak bizonyosan — szebb is.

Hatalmas szív

— Ki a gazdája? — támadt föl bennem a kérdés, s nyomban a felelet is: természetesen Szeged város. Aztán hamarosan megtaláltam a szép kút közvetlen parancsolóját is; Pilinszky András gépkezelőt, a Szegedi Közlekedési Vállalat dolgozóját.

Zömök, barna, középkorú férfi a szőlőkút „kis-gazdája”. Munkahelyén, a híd acélváza alatt megbúvó vezérlőszobában feliratok, kapcsolótáblák, színes lámpák fogadják a látogatót. A két motorhoz azonban közvetlenül a víz mellett, a gyeppen szinte észrevétlenül megbúvó ajtók vezetnek.

Az a két motor — áramhajtotta centrifugálisváltó — a szőlőkút szíve. Hatalmas szív: percenként 8 ezer liter vizet présel a cső-

hálózatba, s azon keresztül a fűvókás szórócsövekbe. Középen tíz cső, sarkonként három-három, s oldalt ki tudja hány; aztán a 64 reflektor, s a neonszövegek sora — most látja csak az ember, mennyi energia, s mi minden kell ahhoz a záporos szépséghez, amelyet itt a csúszdás városrendezés falkasztott.

Ékesség

— Az emberek nagyrésze gyönyörködni, felüdülést keresni jár ide — mondja Pilinszky András, miközben elfelbűnődik az arca. — De hát sokféle ember van! Olyanok is, akik kódarabot, sörösvéget hajigálnak a medencébe, olyanok is, akik gorombán visszaszólnak a figyelmeztetésre.

Ülünk a padon a délelőtti napban és nézzük a zuhogó vizet. Reggel még pusztá volt a medence, olyan pusztá, mint egy tavacska, amelyről eltűnt a megszokott hattyúcsapat. Kilenc órákor azután jött ez a barna gépkezelő és életrekelte az áramot, s az áram által a Tisza-part ezüstfehér ékességét. S ha majd eltelik a nap meg az este is, és éjfél kondítanak az idenézó

tornyok, ugyanezek az erős férfikezek parancsolnak nyugodalmat az elektromosság és a víz áramlásának.

Szép munka ez, s ha nem is ez az egyetlen elfoglaltsága, Pilinszky András igen megszerette, s szívvel-kedvvel csinálja. A nyáron hajnali két órákor oltotta a villanyt, meg a vizet, sokáig fönt kellett lennie, hogy ki ki kedvére, hosszan gyönyörködhesen a kiváltságos színjátékában.

Zuhogó csokor

Nem hinném — és persze érthető is —, hogy akkoriban sokan töprengtek itt a padokon ülve vagy a csikorgó kavicsokon sétálva, kinek-kinek a munkája rejlik a látványosság mögött. Úgy gondolom azonban, most, amikor hamarosan téli álom ereszkedik a szőlőkút csillogására, méltányos dolog ideírni: ő és társa, Stifler János keltették-alatták hónapokon át ezt a húsz méter magas „hófehérkét”.

Örömmel tették, s mások örömére.

Hajlítja a szőlőkutat a szél, íve megkissébbedik. Ragyogva porzik a fúvat irányában, a város felé. Süt a nap, s mint ilyenkor mindig, szivárvány köti át a víz zuhogó csokrát.

S. M.

A szerviz és a telek

Veszélyben egy fontos beruházás

Mind többen vásárolnak gépcsocsit. Az Állami Biztosító Szegeden 1 ezer 156, Csongrád megyében pedig 3 ezer 181 magánautót tart nyílván. Azaz hatszor annyit, mint 1960-ban. A városi autószerzők viszont zsúfoltak, egy egyszerű ellenőrzésre, vagy futójavításra is sokat kell várakozni. Ezért a Dél-Magyarország egyik régebbi híradásának — amely a szegedi Gépjármű Ktsz most létesítendő autószerzőről szól — sokan örültek. Aránál nagyobb a bosszúság most, mikor az a hír terjedt el, hogy a szerviz sorsát kérdésessé teszi egy telekvétel. A Gépjármű Ktsz nem tudta ugyanis megvásárolni a Cserzy Mihály utca 22. számú telek mintegy 55 négyszöglet részét, mert a tulajdonos, T. I.-né nagyobb árat kért érte, mint amennyit a Gépjármű Ktsz az OKISZ rendelkezése értelmében adhat. A pontosság kedvéért: a teljes vételár 20 ezer forint

lenne, a ktsz azonban csak 11 ezret kínálhat. A fennmaradó 9 ezer forint „inkriminált”, mert különböző rendelkezések szabják meg az egyetességigért adható összeget.

A szerviz sorsa így rosszul áll. Ha a telektrészt hamarosan nem tudja birtokba venni a ktsz, akkor a tervező nem foghat hozzá a tervezéshez. Tervek nélkül pedig a kivitelező sem láthat munkához. Végül — ha nem készel el időre az építkezés — elveszti a ktsz a fejlesztésre, a szerviz céljára kapott 1 millió forintot. Ha csak késedelem nélkül nem kér ki-sajátítási eljárást. Ehhez viszont szükséges a Pécsi Geodézia és Térképészeti Vállalat gyors segítsége: a kisajátítási terv haladéktalan elkészítése. Ha ez a segítség, vagy a ktsz késlekedik — nem épülhet fel az új szerviz a Cserzy Mihály utcában, amiről pedig nem szabad lemondani.

Matkó István

RÁDIÓMŰSOR

SZERDA

Kossuth Rádió
4.30 Hírek 4.32 Hainaltól reggeliz... 4.45 Falurádió 5.00 Hírek 5.30 Reggeli krónika 6.00 Hírek 6.30 Hírek 7.00 Reggeli krónika 7.15 Körzeti időjárás 7.30 Új könyvek 8.00 Hírek 8.05 Műsorismertetés 8.20 Graziella Sciutti és Fritz Wunderlich énekel 9.00 Orvosi tanácsok 9.35 Ifj. Lakatos Vincze népi zenekara játszik 9.35 Rádió szabadegyetem 10.00 Hírek 10.10 Két szimfónia 11.00 Iskolarádió 11.30 A Szabó család 12.00 Hírek 12.15 Táncczenei kórtól 13.00 A budapesti színházak műsora 13.03 Válaszozunk hallgatóinknak 13.18 Fűvőzene 13.38 Saint-Saens: Sámson és Delila Háromfelvonásos opera. Közben: 15.00-15.15 Hírek 16.30 A szikret. Regény folytatásokban 16.55 Hallgatóink figyelmébe! 17.00 Hírek 17.08 Damaszkusz-Bagdad. Utilegvet 17.15 Liszt művészi pályája. II. rész 18.00 Erasmus. Rotterdams 18.15 Magnószok figyelem! 19.00 Esti Krónika 19.30 Virágénekek 19.38 János vitéz. Daljáték három felvonásban. Közben 20.37-20.42 Hírek.

22.00 Hírek 22.10 Időszóró nemzetközi kérdések 22.20 Sport hírek 22.25 Zenekari muzsika 23.15 A színtalaj mögött 23.35 Magyar nóták 24.00 Hírek 0.15 -0.25 Hegyek alján Részletek D'Albert operából.

Petőfi Rádió

4.30-7.58 Azonos a Kossuth Rádió műsorával. Közben 6.20-6.30 Torna 10.00 Almáiban valahol Zenés portré Fényes Szabolcsról 11.03 Miért sző? 11.20 Délelőtti hangverseny 12.42 Gazdaszemmel a nagyvilág mezőgazdaságáról 12.57 Népdalok csárdások 13.32 Iskolarádió 13.47 Vízálásielentés 14.00 Kettőtől hatig... A Petőfi Rádió zenés műsora 18.00 Hírek 18.10 Iskolarádió 19.10 A Körmeny-egyesület játszik 19.30: Jo északát gyerekek! 19.35 Budapesti zenei hetek 1966. Közben: Kb. 20.30-20.50 Esti krónika Kb. 21.25 Szecsődy Irén és Svéd Sándor magyar nótákat énekel 21.45 A hiba az én munkámban van. Róport 21.55 Alfred Cortot zongorázik 22.13 Könyvüzenet 22.56 Ügétverseny-eredmények 23.00-23.15 Hírek. Időjárás-elentés.

TELEVÍZIOMŰSOR

Magyar televízió

18.10 Hírek 18.15 Anyagbörze. Inari riportműsor 18.30 Varázslat és kacagás Vidám műsor gyerekeknek 18.45 Sokszemközti Aktuális inari riportműsor 19.15 Hezal tükör. Aktuális lejegyzet 19.20 Esti mese 19.30 Tv-híradó 19.50 A szerelmes rák Magyarul beszélő angol film (14 éves felettieknek) 21.15 Parabola 21.35 Kristályok a valóságban 22.03 A Barangolás vendégkényve Lady L. és tróia Budapestén 22.30 Tv-híradó II. kiadás

Jugoszláv televízió

9.40 Iskola-tv 11.00 Oktatás, nevelés 14.50 Iskola-tv 16.10 Oktatás, nevelés 16.55 Zeneoktatás

17.35 Hírek 17.40 Bábjáték 18.25 Műsorismertetés 18.30 Tv-újdonságok 18.45 Riportműsor 19.05 Szórakoztató zene 19.30 Tv-posta 19.54 Jó éjszakát gyerekek! 20.00 Tv-híradó 20.25 Real-Peniarol labdarúgó-mérkőzés közvetítése. Közben hírdetések 22.15 Arcképek és találkázások 22.30 Hírek

Róman televízió

17.00 Legkisebbieknek műsora 17.50 Hírdetések 18.00 Tv-híradó 18.20 Előadás 18.30 A kigyó háza Szerzatfilm 19.00 Népszerű tudományos műsor 19.45 Meghívó 20.00 Szopránrák 20.25 Szovjet játéktám 22.00 Tv-híradó

A költők felelőssége az emberiség előrehaladásáért

Darvas József nyilatkozata a költőtalálkozóról

Négynapos tanácskozás és egyéb programok után befejeződött Európa költő-társadalmának budapesti találkozója. A konferenciáról Darvas József Kossuth-díjas író, a Magyar Írók Szövetségének elnöke nyilatkozott:

— Első alkalommal rendeztünk hazánkban ilyen nagyszabású költőtalálkozót kontinentális jelleggel. A konferencia merlegét megvonva bizton állíthatjuk: kitűnően sikerült a rendezvény, talán még a vártnál is jobban. Tizenhét országból száznál több költő jött el a fővárosunkba, hogy kicserélje véleményét a magyar vers-alkotókkal a költészet dolgairól. Ez volt a szándékunk, s célunkat elértük: a poézis társadalmi szerepéről, feladatairól esett szó, sok szempontú megvilágításban, nyílt, őszinte vitában. A tanácskozás központi témája volt: a költők felelőssége az emberiség előrehaladásáért.

Huszonnyeg külföldi és 16 magyar költő kért s kapott szót. Gondolatok, nézetek cserélődtek és ütköztek: színvonalas, igazi vita zajlott, amelynek eredményeként bebizonyosodott, hogy a költők — akár keletről, akár nyugatról jöttek — közös nyelvet beszélnek a legfőbb kérdésben, s a humánus szolgálatában. A viták sztenografált jegyzőkönyvi anyagát mihamarabb megjelentetjük a tanácskozás három — magyar, francia, orosz — hivatalos nyelvén.

— Jól szolgálta a költő-találkozó nemcsak ügyünket: a költészet egyetemességét, humanitárius célját, egy szóval — hivatásunkat. Ugyanakkor — és ez sem kis eredmény! — bizonyos hogy sikerült ráirányítani a figyelmet a mai magyar költészetre is.

— Mindent egybevéve joggal mondhatjuk: érdemes volt összehívni Budapestre Európa költőinek kontinentális parlamentjét, amellyel nagyban hozzájárultunk egymás megértéséhez, a különböző földrajzi és szellemi égtájak képviselőinek barátságához. Reméljük hasonló találkozókra a jövőben is sor kerül majd. (MTI)

A harcok után két költő szavalt

Umetoli, a kirgiz költőbarát újra Szabó Lőrinc otthonában

„Hol vagy, Temirkul Umetoli? Ki küldött kirgiz poetát?” — kiált fel a költő, Szabó Lőrinc, a Tücsökzene egyik versében. Majd arról dalol: miként mentette meg a kirgiz kapitány, Turkesztán fia 1945-ben, Buda ostroma alatt családját, gazdag könyvtárát. A harcokban is emberséges emberhez szól ez a szép vers, röptül utána a csatamezőkre, ahová távozott, s a szovjet hazába, mely iradtalan erdővel, városaival talán örökre elnyelte a jövőt, Umetolit.

A sajtó — jóval Szabó Lőrinc halála után! — arról tudósított, hogy él s békén dolgozik, alkot a költés-mény ihletadó hőse. Dalokat, poemákat ír, mint mielőtt fegyvert ragadott volna. Éli költői hivatását, mely két évtizeddel ezelőtt közel hozta egymáshoz a két szívet, a kirgiz és a magyar költő szívet.

Most pedig — az európai költőtalálkozó tanácskozási szünetét felhasználva — Umetolival robognak Budára, a Volkmann utca 8-ba, az emlékeztetés 1945-ös találkozás színhelyére. A poéta feszülten figyeli az utat, a házakat, melyek között hajdan kapitányi uniformisban járt-kelt, s nem győzők csodálkozni, mennyi név tudja még mindig hibátlan magyarsággal.

— Parlament! Királyi palota! Gellért Hotel!



Temirkul Umetoli portrévázlata, amelyet Váci Mihály Kossuth-díjas költő az európai találkozó résztvevőinek budapesti kirándulásán készített

Jön a régi Széna tér. Itt már harcokról beszél, s mutatja, hol, melyik házból dekkoltak a szovjetek, s honnan tüzelt rájuk a német. Így megy ez, végig a Vörös Hadsereg útján. Majd egyszerre felcsillan a szemé.

— Volkmann utca! Szabó Lőrinc özevgye, s Klári lánya süteménnyel, kenyekkel kínálak bennünket. Bejártuk már a lakást, a könyvtár képeit, relikviát megsemmisítettük, de arcukon még csillog a könny, mely a viszontlátás, a szótlan ölelkezés első pillanataiban szemükből kicsordult.

— Mikor megtudta a kapitány, hogy a férjem Szabó Lőrinc, a költő, kiszeggett egy kartont az ajtónkra, melyen tudtára hozta a kvartélyért jelentkezőknek, hogy híres magyar költő lakik a házban, családját, könyvtárát háborgatni szigorúan tilos — meséli a poéta özevgye.

— S a másik két tiszt? Akiikkel többször meglátogatt bennünket? Úgy halottuk, meghaltak!

Umetoli megrázza deresező, rakoncátlan, göndör fürtökkel dús fejét.

— Nyet, nyet, nyet! El-nek! Az egyik nagy ember lett, lapvállalati igazgató, a másik pedig kolhozelnök, Belorussziában. Fényképek kerülnek Umetoli kezébe, az özevgy veszi elő egy komódából.

A temetés! A harcedzett, sok ájtóv-

hart megélt kirgiz arca elkomorul.

— Fáj, hogy nem érhettem meg a békés viszontlátást! Pedig mennyire készülttem rá mindig. Ma is olyan pontosan magam előtt látom, mintha csak két héttel ezelőtt történt volna. Nem felejtettem el az első éjszákát sem a pincében, mécsnél, mikor kis irodalmi estet rögtönöztünk, Klárika dalolt, Lőrinc magyarul, én pedig kirgiz nyelven szavaltam... Mondja, értették belőle valamit? — fordul hirtelen az özevgyhez.

Az csak hallgat, Klárikából pedig megint kitör a sírás. Könyvekkel küzdve mondja:

— Nem, semmit! De olyan megható volt a harcok borzalmait után, a hadiállapot félelmei közepette látni, amint két ember, két költő, ha különböző nyelven is, verseit mondja. Éreztük, a rettegés végét jelenti a különös ritmus, mely Umetoli szavaiban lüktet. S mennyi jóval ellátott bennünket, míg közelünkben volt... Nem, ezt sohasem lehet elfelejteni!

Élete, sorsa, munkája iránt érdeklődnek, s a poéta — rendre, mint régi, kedves ismerősnek, rokonnak teszi az ember — beszámol az elszállt évtizedekről. Megtudjuk, hogy Frunzeban él, féséke kitűnő egészségnek örvendő, leánya már a kirgiz akadémia kandidátusa, s fia másodéves egyetemista.

— Hogy min dolgozom? Hosszabb időt töltöttem a „szűzföldeken” és az ott tapasztalt nagyszerű pionírmunkát, emberi helytállást akarom megörökíteni egy nagyobb poemában, amelynek a címe: Kaziria.

Elébe rakjuk a Tiszatáj, a Kortárs példányait, amelyekben versei, Hárs Ernő ihletett tolmácsolásában, eljutottak a magyar olvasókhoz. Látszik, örül e baráti gesztusnak, a költői sikernek.

Megint a Vörös Hadsereg útján fut gépkocsink. Umetoli szeme a romok helyén kivirágzó élet látványán függ. S kezében szorongatja a nagy költő özevgyének szerény, megható jándékát: egy szőttet Szabó Lőrinc dolgozószobájából, s útravalóul csipős, nemes kisüsti barackpálinkát.

M. Gy.

Német költők az egyetemen

A József Attila Tudományegyetem bölcsészettudományi karának meghívására két NDK-beli költő: Erich Ahrendt és Heinz Kahlau érkezett tegnap Szegedre. A napokban lezajlott budapesti nemzetközi költőtalálkozóról érkezett vendégeket elkísérte Joachim Wätzig, az NDK budapesti nagykövetségének kulturális attaséja is, akinek társaságában a német költők délután megtekintették Szeged nevezetességeit. Az egyetem bölcsészeti karának dékáni hivatalában dr. Halász Előd dékán fogadta a vendégeket, s baráti beszélgetést folytatott a költőkonferencia tapasztalatairól.

A germán tanszék hallgatói számára a két német költő eddigi munkásságáról tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást.